

La llengua catalana als mitjans de comunicació

Manifest del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB

Conegudes pels mitjans de comunicació les informacions sobre les pretensions de modificar novament el model lingüístic de la ràdio i la televisió públiques de les Illes Balears, IB3, el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears manifesta:

1. D'acord amb l'article 90 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, els mitjans de comunicació han de vetlar pel compliment del model lingüístic previst a l'Estatut. L'article 4 de la mateixa norma obliga a garantir l'ús normal dels dos idiomes oficials. La desproporció entre l'ús que es fa dels dos idiomes als mitjans de comunicació és enormement discriminatòria per als parlants de la llengua catalana. Els mitjans de comunicació públics haurien de compensar aquest desequilibri, i és evident que la compensació no ocorre ni en quantitat ni en qualitat. No ocorre en quantitat per mor de l'augment, en aquests darrers tres anys, de programes emesos íntegrament en castellà. Tampoc no ocorre en qualitat, atès el deteriorament del tipus de llengua usat a la cadena pública de ràdio i televisió en aquest mateix període. Pels resultats observables, el sistema d'assessorament i correcció lingüístics de què disposa la cadena autonòmica de ràdio i televisió és insuficient.
2. En aquesta situació, la falsa oposició entre unes suposades «modalitats lingüístiques» i la varietat comuna de la llengua catalana incideix encara més en el desequilibri assenyalat, atès que no es proposa la necessitat de limitar-se als registres col·loquials o familiars de la llengua castellana quan és usada als mitjans de comunicació públics de les Illes Balears. No es pot mantenir que la llengua catalana estàndard no sigui una varietat pròpia de les Illes Balears. Ho és per tradició oral i escrita i ho és, també, per l'ús que en fan els parlants cultes quan el nivell de formalitat de la comunicació ho requereix.
3. La selecció d'un determinat registre de la llengua no pot ser fruit de la negociació política ni es pot vincular al tema de la comunicació ni a la durada d'un espai radiofònic o televisiu. És el nivell de formalitat allò que determina aquesta selecció, i el nivell de formalitat és determinat per la relació entre emissor i receptor i per l'entorn de la comunicació. Aquest no és un comportament específic dels parlants de la llengua catalana. És el comportament dels parlants de qualsevol llengua.
4. No és acceptable falsejar aquest comportament ni pretendre que els parlants de la llengua catalana hagin de comportar-se d'una manera diferent que els parlants d'altres llengües, i menys encara quan la diferència consisteix en la limitació dels usos de la llengua.
5. Segons l'Acord executiu 6191 de la Universitat de les Illes Balears, el Departament de Filologia Catalana i Lingüística General és l'òrgan científic de la Universitat per a la funció d'assessorament sobre llengua catalana que l'Estatut d'autonomia i la Llei de normalització lingüística confien a la institució. Aquest departament reafirma la voluntat de complir aquesta funció, i

demana als mitjans de comunicació que apliquin els resultats ja publicats d'aquest assessorament.